The מצה of a כותי is permitted

מצת כותי¹ מותרת

OVERVIEW

The ברייתא states that one is permitted to eat the מצה of a כותי on חס (we are not concerned that it is חמץ) and furthermore one fulfills his obligation to eat (on the first night of מצה (פסח מצה Cur מצת כותי discusses why indeed this is so.

מוספות asks:

- אם תאמר הלא גזרו על פתן כדאמרינן בפירקי דרבי אליעזר (פרק לח) (פרק לח) אחל ואם תאמר הלא גזרו על פתן כדאמרינן בפירקי דרבי אליעזר, that it is forbidden to eat it as is stated in פרקי דרבי אליעזר; the reason for this גזירה is -

– לפי שהיו מבטלין בנין בית המקדש בימי עזרא hecause they were disrupting the building of the בית המקדש in the days of אירא -

- וקתני התם מכאן אמר רבי אליעזר כל האוכל פת כותי כאילו אוכל בשר חזיר And it is written there (in פרקי דר"א), 'from this ר"א ruled that whoever eats bread from a כותי is considered as if he eats the flesh of swine' -

-ותניא נמי בפרק קמא דחולין (דף יג,א.) גבי מין פתו פת כותי בפרק קמא דחולין (דף יג,א.) גבי מין פתו פת כותי regarding a מסכת הולין of פרק in the first מסכת הולין regarding a that his bread is forbidden just like the bread of a כותי is forbidden. How can the מצה be permitted to be eaten?!

מוספות answers:

הואומר רבינו תם דמיירי בעיסת ישראל שעשה כותי מצה ממנה ⁵ הואומר רבינו תם דמיירי בעיסת ישראל שעשה כותי says that the ברייתא is discussing a case where the כותי made מצה from the dough of a Jew; this is not considered פתר.

¹ The כותא were a nation which סנחרים (who exiled the עשרת השבטים) brought from כותא and settled them in שומרון. They were מגייר שוברים מגייר אומרון (מלכים ב, יז,כד-כה שובר, יז,כד-כה ומלכים ב, יז,כד-כה (and are considered as Jews), or whether they were גרי אריות they converted only because the lions were killing them and are considered.

 $^{^2}$ This is a חבור from the תנא בן הורקנוס (the רבי of רבי), know as ר"א הגדול.

³ This is found in פרקי דר"א דפוס ויניציה (reprinted ירושלים תשל"ב) it is not found however in דפוס וורשא וורשא. See also "עביעית פ"ח שביעית, where this is quoted in the name of ר"א בן הורקנוס.

⁴ The ברייתא there states 'מין לעכו"ם', meaning that he worships idols.

⁵ The prohibition against פת כותי is only when the כותי mixed and kneaded the dough. Alternately if the flour belongs to a איסור there is no כותי even if the כותי kneaded it (see בל"י אות רכה). [Here we may be discussing where the ישראל baked the dough).]

מוספות asks:

- ואם תאמר אמאי יוצא בה ידי חובה דילמא לא שמרה לשם מצה And if you will say; why does the ישראל fulfill his obligation of eating מצה (on the first night of פסח), perhaps the כותי did not 'guard' it for the sake of 8 מצה -

− ⁹דחשידי אלפני עור וגומר

For the כותים are suspect of transgressing the לפני עור of לפני עור, etc.

מוספות answers:

ריש לומר כגון דקים לן דאין לכותי מצה אחרת שיוכל לצאת בה ידי חובתו
And one can say that a ישראל is with with in a case where for instance we have established that the כותי has no other מצה for himself with which he can fulfill his obligation to eat מצה, except for this מצה (which the is also eating), therefore we are sure that it was 'guarded', since the כותי which they observe properly.

תוספות proves his point:

- מסכת הולין (דף ד,א) קוטע ראשו של אחד מהן ונותנו לו הדף ד,א) כדמשמע בריש חולין (דף ד,א) קוטע ראשו של אחד מהן מסכת הולין או הולין או הולין הוליש הולין הולים הולין ה

אכלו מותר לאכול משחיטתו:

If the כותי **eats it, it is permitted to eat from his שהיטה.** This proves that we can rely on the כותי that if he eats it, it means that it meets all the qualifications; the same applies for אכילת מצח מצוה.

SUMMARY

is permitted if the dough was made by a ישראל; otherwise פת כותי is

-

⁶ See 'Thinking it over' # 3.

 $^{^{7}}$ See [איסת מהרש"א מהרש" מהרש" מהרש" מהרש" מהרש" מהרש" והארוך איסת, since it was an עיסת ישראל, the מותר saw that it was baked before it could become מתר מהר"ם שי"ף מהר"ם מהר"ם מותר מהר"ם מותר ate it (מהרש" א his question on the מהרש"). See also מהר מהד"ה מהד"ה מהד"ה מהד"ה בד"ה והנה הקשה 25.

⁸ The אמרא in בסחים derives from the פסוק of (שמות [בא] יב,יז) that there is a requirement that the maxim be guarded (from becoming חמץ) for the sake of מצות. (מצות). See בל"י, אות רכז.

⁹ The כותים followed only מורה שבכתב; they did not follow the לפני. The דרשות of the כותים הרבן. The דרשות of the נותים הרבן. The בותים הוא to mean literally, not to place a stumbling block before a blind person, however there is no prohibition (according to the כותים) to mislead a person regarding איסורים (which is how the לפני עור interpret מצוה מצוה of eating מצוה of eating מצוה of eating מצה and 'guarding' it, nevertheless they do not mind misleading others regarding the מצה. See 'Thinking it over'# 1.

¹⁰ The case there is where a כוחי brought a basket of slaughtered birds, but we are not certain whether there was a proper שחיטה. See 'Thinking it over' # 2.

אסור. One can trust a כותי (for כשרות) if the כותי himself partakes of it.

THINKING IT OVER

- 1. תוספות asks that perhaps the כותי did not guard it לשם מצה. Why does not ask that perhaps it is חוספות? 12
- 2. תוספות states that when a כותי eats, it is proof that it is permissible to eat it. proves it from the ברייתא של אחד מהן של אחד מאן ". In the same אחד ברייתא it mentions another case, that if a שוחט was שוחט an animal, and he eats it you are permitted to eat from it. Why did not תוספות bring his proof from the first case of the ברייתא
- 3. What is the connection between the answer on תוספות first question (that we are discussing עיסת ישראל) and the following question 15 (that perhaps it was not guarded לשם מצה)? 16

¹¹ See footnote # 9.

 $^{^{12}}$ See שי"ף מהרש"ל, מהרש"ל, מהרש"א and מהרש"ל.

¹³ See footnote # 10.

¹⁴ See (בד"ה אמנם) תפארת יעקב.

¹⁵ See footnote # 6.

¹⁶ See סוכ"ד אות טז.